

សេដ្ឋកិច្ចនៃពួកចក្រពត្តិ

តើវិបត្តិនៃគំរោងអ្នកសកលភារូបនីយកម្ម ជំរុញសហរដ្ឋអាមេរិកឱ្យឈានទៅរកឯកតោភាគីនិយមដោយរបៀបណា?

ដោយ Walden Bello

អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៥ ។ ក្រោមលទ្ធផលនៃការចរចារយៈពេល៨ឆ្នាំ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកត្រូវបានបង្កើតឡើងប្រៀបដូចជាត្រូវមិនទាន់ថ្លៃនៃការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចសកលក្នុងយុគសម័យសកលភារូបនីយកម្ម ។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មប្រហែល២០ ដែលគាំទ្រការកើតឡើងនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក គឺជាការបង្កើតឡើងនូវច្បាប់ទំលាប់ពហុភាគី ដែលដាក់ប្រទេសមានអំណាចនិងប្រទេសទន់ខ្សោយឱ្យនៅក្រោមគោលការណ៍រួមមួយនៃច្បាប់ទាំងនោះ ក្រោមការអនុវត្តន៍វិធានដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ។ នៅក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក គឺត្រូវគេអះអាងថាប្រទេសមហាអំណាចដូចជាអាមេរិច និងប្រទេសទន់ខ្សោយដូចជា រ៉ូនដា មានចំនួនសំលេងឆ្នោតដូចគ្នា៖ មួយ ។

វិបត្តិគំរោងអ្នកសកលភារូបនីយកម្ម

បច្ចុប្បន្ននេះ ជោគជ័យដែលទទួលបានកាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុនគឺបាត់អស់ហើយ ។ នៅពេលការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើកទី៥របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកខិតជិតដល់ អង្គការនេះស្ថិតជាប់គាំងក្នុងសំណាញ់ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងថ្មីមួយលើកសិកម្មគ្មាននរណាមើលឃើញឡើយ ដោយសារសហរដ្ឋអាមេរិច និងសហគមន៍អឺរ៉ុបខំប្រឹងការពារយ៉ាងខ្លាំងក្លានូវការជួយឧបត្ថម្ភធនរាប់លានដុល្លារដល់ប្រជាជនរបស់គេ ។ ទីក្រុងហ្វ្រង់ស្វែល (ប្រទេសប៊ែលស៊ិក) កំពុងតែជិតបង្កើតនូវលក្ខខណ្ឌដាក់ទណ្ឌកម្មលើទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន ដោយសារតែទីក្រុងនេះមិនយកពន្ធក្រុមហ៊ុននាំចេញនានាដែលត្រូវគេរកឃើញថាមានការរំលោភលើច្បាប់ទំលាប់នានារបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។ ខណៈពេលនោះដែរ ទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន បានគំរាមប្តឹងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកប្រឆាំងនឹងសហគមន៍អឺរ៉ុប ឱ្យផ្អាកម្ហូបអាហារGMO ។

ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនដែលធ្លាប់តែសង្ឃឹមថាអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនឹងធ្វើឱ្យមានសមធម៌ផ្នែកពាណិជ្ជកម្មក្នុងពិភពលោកកើតឡើងនោះ បានយល់ព្រមជាឯកច្ឆន្ទថា អ្វីដែលពួកគេទទួលបានពីការចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនោះគឺជាការខាតបង់មិនមែនជាផលចំណេញទេ ។ ជំនួសឱ្យការប្រកាសអំពីការប្រជុំថ្មីដើម្បីជជែកលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសេរីភារូបនីយកម្មសកល កិច្ចប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅទីក្រុងកង់តូនទំនងជានឹងប្រកាសពីភាពជាប់គាំង ។

តើមានអ្វីបានកើតឡើង? និយាយឱ្យខ្លី គឺចក្រពត្តិ ។ វាបែរជាចេញជាលទ្ធផលថា សកលភារូបនីយកម្ម និងឯកតោភាគី និយមរបស់សហរដ្ឋអាមេរិចគឺជារឿងផ្សេងគ្នា ។ តែមុនតំបូង យើងពិនិត្យមើលលើការកត់សំគាល់ខ្លះៗលើសកលភារូប-នីយកម្ម និងគំរោងអ្នកសកលភារូបនីយកម្ម ។

សកលភារូបនីយកម្មគឺជាការពន្លឿនសមាហរណកម្មនៃដើមទុន, ផលិតផល និងទីផ្សារនានាជាលក្ខណៈសកល ។ វាគឺជា ដំណើរការដែលជំរុញដោយហេតុផលនៃការរកប្រាក់ចំណេញរបស់សាជីវកម្មនានា ។ សកលភារូបនីយកម្ម ត្រូវបាន ផ្តល់និយមន័យដោយមនោគមវិជ្ជានៃអនុវត្តភាពសេរីនិយមបែបថ្មីដែលផ្តោតទៅលើ "ការបើកចំហដោយសេរីផ្នែកទីផ្សារ" តាមរយៈឯកជនភារូបនីយកម្ម ការកែប្រែប្រព័ន្ធផ្សេងៗ (អនិយត្តកម្ម) និងសេរីភារូបនីយកម្មផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ។ និយាយ ឱ្យងាយយល់ មនោគមវិជ្ជាសេរីនិយមបែបថ្មីមានពីរទំរង់ ទម្រង់ "រឹង" តាមបែបThatcher-Reagan និងទម្រង់ "ទន់" តាមបែបBlair-Soros (សកលភារូបនីយកម្មនិង "សុវត្ថិភាពពេញលេញ" ។ ប៉ុន្តែនៅពិក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រទាំងពីរនេះ គឺ ការបណ្តោយទៅតាមកំលាំងទីផ្សារ និងការដកចេញវិកាតំបន់យបន្តិចម្តងៗនូវឧបសគ្គនានាដែលកម្មករ រដ្ឋាភិបាល និង សង្គមបានដាក់លើក្រុមហ៊ុនចំរុះជាតិសាសន៍នានា ។

ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនៃវិបត្តិសកលភារូបនីយកម្ម

មានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗបីនៅក្នុងវិបត្តិយ៉ាងជ្រៅនៃគំរោងអ្នកសកលភារូបនីយកម្ម ។

ព្រឹត្តិការណ៍ទីមួយគឺវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ីឆ្នាំ១៩៩៧ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះស្ថិតនៅត្រង់មោទនភាពនៃប្រទេស "កូនខ្លា" របស់ អាស៊ីខាងកើត ដែលត្រូវបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាគន្លឹះសំខាន់មួយនៃសកលភារូបនីយកម្ម - ការធ្វើសេរីភារូបនីយកម្មលើបញ្ជី ដើមទុនមូលធន ដើម្បីលើកកម្ពស់លំហូរដើមទុនអោយមានលក្ខណៈងាយស្រួលជាងជាពិសេសហិរញ្ញវត្ថុ រឺក៏ដើមទុនដែល ប្រថុយ ដែលអាចបង្កអស្ថេរភាពយ៉ាងខ្លាំងនាពេលអនាគត ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះត្រូវបានបង្ហាញឱ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់តែក្នុង ពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍ប៉ុណ្ណោះ ដែលមនុស្សមួយលាននាក់នៅប្រទេសថៃ និង២១លាននាក់នៅប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីត្រូវបានរុញ ច្រានឱ្យរស់នៅក្រោមបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រ ។

វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ីគឺជា "ស្ថាសិក្រាត" នៃមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ(IMF) ដែលជាភ្នាក់ងារមួយដ៏ឈានមុខគេលើ ពិភពលោកក្នុងការជំរុញនូវសេរីភារូបនីយកម្មលើលំហូរដើមទុន ។ កំណត់ត្រារបស់មូលនិធិនេះ គឺជាសហគ្រាសដែល ប្រកបដោយមហិច្ឆិតា ដែលជំរុញឱ្យសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប្រមាណ១០០ប្រទេស ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមឥទ្ធិពល "កំណែទម្រង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ" ត្រូវបានរកឃើញថាជាតំរូវការចាំបាច់របស់មូលនិធិនេះ ។ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ហេដ្ឋា- រចនាសម្ព័ន្ធត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីពន្លឿនការធ្វើអយិចកម្ម សេរីភារូបនីយកម្មលើពាណិជ្ជកម្ម និងឯកជនភារូបនីយ-

កម្ម ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ស្ទើរតែគ្រប់ទីកន្លែង កម្មវិធីនេះនាំអោយសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេសមិនរីកចំរើន ភាពក្រីក្រ និងវិសមភាពកើនឡើង ។

មួយរយៈខ្លីក្រោយពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ី បញ្ហាសំខាន់ៗដែលជាតែងតែការពារ គំរូនៃក្រុមទីផ្សារសេរីនិយមបែបថ្មី បាន ចាប់ផ្តើមចេញមុខមក ក្នុងនោះJeffrey Sachs (ដែលត្រូវបានកត់សំគាល់ពីអតីតកាលចំពោះការតស៊ូមតិរបស់គាត់លើ "ទីផ្សារសេរី" ដែលជាការតក់ស្លុតមួយលើការស្រោចស្រង់សេដ្ឋកិច្ចនៅអឺរ៉ុបខាងកើតនាដើមទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០) លោក Joseph Stiglitz អតីតប្រធានសេដ្ឋកិច្ចធនាគារពិភពលោក លោកសាស្ត្រាចារ្យ Jagdish Bhagwati បង្រៀននៅសាកល វិទ្យាល័យកូឡុំប៊ី ។ បេក្ខជនសំខាន់ៗទាំងបីនេះ បានអំពាវនាវឱ្យមានការត្រួតត្រាជាសកលលើលំហូរមូលធន ហើយហិរញ្ញិក George Soros បានផ្តោលទោសពីកង្វះខាតនៃការត្រួតត្រានានាលើប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសកលដែលធ្លាប់ធ្វើឱ្យគាត់ស្លៀសឆ្ងាយ

ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនៃវិបត្តិគំរោងអ្នកសកលភារ្យបនីយមកម្មគឺ ការបរាជ័យនៃការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើកទី៣របស់ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនៅទីក្រុងសៀរ៉ាដេល (សហរដ្ឋអាមេរិក កាលពីខែធ្នូឆ្នាំ១៩៩៩ ។ ទីក្រុងសៀរ៉ាដេល គឺជា ចំនុចប្រសព្វស្តាប់របស់បេក្ខជននៃភាពទោមនស្សនិងវិវាទ ដែលបានកើនឡើងមួយរយៈមកហើយ:

- បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បានអាក់អន់ចិត្តចំពោះអសមធម៌នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនានាក្នុងកិច្ចប្រជុំតុមូលអ៊ុយរ៉ា- ហ្គាយ (Uruguay Round) ដែលពួកគេគិតថាត្រូវបានបង្ខំអោយចុះហត្ថលេខាក្នុងឆ្នាំ១៩៩៥ ។
- អ្នកជំទាស់ប្រឆាំងទៅនឹងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកជាច្រើន បានផុសឡើងទូទាំងពិភពលោកពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន តាំងពីសង្គមស៊ីវិលលើពិភពលោក កសិករ អ្នកនេសាទ សហជីពកម្មករ អ្នកបរិស្ថាន។ល។ ដោយរៀបចំការ គំរាមកំហែងសុខុមាលភាពលើវិស័យនីមួយៗនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងជាច្រើនរបស់ខ្លួន អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភព- លោកអាចប្របាច់បញ្ចូលសង្គមស៊ីវិលក្នុងពិភពលោកឱ្យប្រឆាំងទៅនឹងអង្គការនេះ ។
- វិវាទពាណិជ្ជកម្មដែលនៅមិនទាន់ដោះស្រាយរវាងសហគមន៍អឺរ៉ុបនិងសហរដ្ឋអាមេរិក ជាពិសេសវិស័យកសិកម្ម ដែលលាក់បាំង (ពាក់ហុស) ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនាកិច្ចប្រជុំតុមូលអ៊ុយរ៉ាហ្គាយ ។

កត្តាទាំងបីនេះ រួមគ្នាបង្កើតឱ្យមានការផ្ទុះឡើងនៅទីក្រុងសៀរ៉ាដេល ។ បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បានបះបោល ប្រឆាំង នឹងសេចក្តីប្រកាសរបស់លោកខាងជើង ។ នៅមណ្ឌលធ្វើសន្តិបាតនាទីក្រុងសៀរ៉ាដេល មានមនុស្ស ៥០.០០០នាក់ បានប្រមូលផ្តុំគ្នាយ៉ាងសកម្មនៅតាមដងផ្លូវ ហើយភាពខុសគ្នាទាំងនេះ បានបង្កាមិនឱ្យសហគមន៍អឺរ៉ុបនិងសហរដ្ឋអាមេរិក ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីស្រោចស្រង់ការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឡើងវិញបានឡើយ ។ ក្នុងខណៈពេលបង្ហាញឱ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ បន្ទាប់ពីការធ្លាក់ចុះនូវកិច្ចប្រជុំនៅសៀរ៉ាដេល លោក Stephen Byer រដ្ឋលេខាធិការអង់គ្លេសបានចាប់យកខ្លឹមសារនៃ វិបត្តិនោះថា " អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនឹងមិនអាចបន្តធ្វើការនៅក្នុងទ្រង់ទ្រាយរបស់ខ្លួននាពេលបច្ចុប្បន្ននេះបានទេ

គឺត្រូវតែមានការកែប្រែមូលដ្ឋានគ្រឹះនិងយ៉ាងឆាប់រហ័សដើម្បីឱ្យអង្គការនេះអាចផ្តល់តាមសេចក្តីត្រូវការនិងសេចក្តីប្រាថ្នា
របស់សមាជិកទាំង១៣៤របស់ខ្លួន ។

ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនៃវិបត្តិគឺការដួលរលំនៃទីផ្សារភាគហ៊ុន និងការបញ្ចប់នៃយុគសម័យវិកចំរើនរបស់គ្លីនតុន ។ វាមិន
គ្រាន់តែជាការបែកពពុះដូចទឹកយ៉ាងឆាប់រហ័សប៉ុណ្ណោះទេ តែជាការអះអាងឡើងវិញដ៏គ្រោតគ្រាតនៃវិបត្តិរបស់ពួក
មូលធននិយមនៃការផលិតដ៏ច្រើនលើសលុបហួសពីតំរូវការ ដែលការស្តែងអោយឃើញយ៉ាងសំខាន់គឺទំហំច្រើនហួសពី
សមត្ថភាពប្រើប្រាស់ ។ មុនពេលការប៉ះទង្គិចកើតឡើង ប្រាក់ចំណេញរបស់សាធារណៈកម្មនៅសហរដ្ឋអាមេរិចគ្មានការកើន
ឡើងទេតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៧ ។ ការប៉ះទង្គិចនេះគឺទាក់ទងនឹងភាពហួសពីសមត្ថភាពដែលកើតមាននៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម
ឧទាហរណ៍ ដែលឃើញយ៉ាងច្បាស់គឺក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍ ដែលត្រឹមតែ២.៥ភាគរយ នៃសមត្ថភាពរក្សាទុកទាំងមូល
ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ។ ភាពនៅទ្រឹងនៃសេដ្ឋកិច្ចនេះបាននាំឱ្យដើមទុនត្រូវប្តូរទៅវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ បណ្តាលឱ្យមានភាពមិន
នឹងនរនៃការកើនឡើងនូវតំលៃភាគហ៊ុន ។ ប៉ុន្តែ តាំងពីប្រាក់ចំណេញនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ មិនអាចចេញឆ្ងាយពីផល
ប្រយោជន៍នៃសេដ្ឋកិច្ចពិតប្រាកដ ការដួលរលំនៃតំលៃភាគហ៊ុនគឺមិនអាចចៀសរួចឡើយ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើត
ឡើងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០០១ដែលនាំទៅរកការពន្យារនូវភាពនៅទ្រឹងមួយកន្លែងនិងការចាប់ផ្តើមនៃអតិផរណាសាច់ប្រាក់ ។

សេដ្ឋកិច្ចថ្មីរបស់ GEORGE W BUSH

វិបត្តិនៃសកលភារូបនិយកម្ម សេរីនិយមបែបថ្មី និងការផលិតច្រើនហួសពីតំរូវការ ផ្តល់នូវបរិបទដើម្បីស្វែងយល់ពីគោល
នយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនៃរដ្ឋបាលរបស់លោកប៊ូស ហើយចំណុចដែលគួរឱ្យកត់សំគាល់នោះគឺការជំរុញនូវឯកតោភាគិនិយម ។
គំរោងអ្នកសកលភារូបនិយកម្មសាធារណៈ បានបង្ហាញនូវចំណាប់អារម្មណ៍រួមរបស់វរជនមូលធននិយមក្នុងពិភពលោកក្នុង
ការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងការពឹងផ្អែកជាមូលដ្ឋានគ្រឹះរបស់ពួកគេលើគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏
ដោយ គំរោងនេះមិនបានលុបបំបាត់នូវការប្រកួតប្រជែងរវាងវរជនរបស់ប្រទេសនីមួយៗឡើយ ។ ការពិត ក្រុមវរជន
ដែលគ្រប់គ្រងនៅសហរដ្ឋអាមេរិកនិងអឺរ៉ុប មានបក្សពួកផ្សេងៗដែលជាក្រុមលក្ខណៈជាតិនិយម និងជាប់ទាក់ទងគ្នាទៅ
វិញទៅមកដើម្បីការរស់រានជីវិតនិងភាពរុងរឿងដល់ប្រទេសជាតិរបស់ពួកគេដូចជាឧស្សាហកម្មយោធាដែលមានលក្ខណៈ
សុគតស្នាព្យនៅសហរដ្ឋអាមេរិក ។ មែនហើយ តាំងពីទសវត្សឆ្នាំ៨០ មានការរើបំរះដ៏មុតស្រួចមួយរវាងក្រុមវរជនអ្នកគ្រប់
គ្រងដែលគិតគូរសង្កត់ធ្ងន់តែលើផលប្រយោជន៍របស់វណ្ណៈមូលធននិយមក្នុងពិភពលោកជាធំ និងក្រុមជាតិនិយមដែលចង់
ធ្វើឱ្យប្រាកដថា ផលប្រយោជន៍របស់សាធារណៈកម្មសហរដ្ឋអាមេរិកគឺជារឿងចំបងបំផុត ។

លោក Robert Brenner បានលើកឡើងថា គោលនយោបាយនានារបស់លោកប៊ីល គ្លីនតុន និងរដ្ឋលេខាធិការរតនាគារ
Robert Rubin បានធ្វើការបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លើការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ នៃភាពរុងរឿងរបស់វណ្ណៈ

មូលធនពិភពលោក ។ ឧទាហរណ៍ នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍១៩៩០ ពួកគេបានជំរុញគោលនយោបាយប្រាក់ដុល្លារីងមាំមួនដើម្បីសម្រួលដល់ការស្រោចស្រង់សេដ្ឋកិច្ចជប៉ុននិងអាឡឺម៉ង់ ធ្វើដូចនេះប្រទេសទាំងពីរនេះអាចផ្តល់ទីផ្សារសម្រាប់ទំនិញនិងសេវាកម្មនានារបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កាលពីរដ្ឋបាលជាតិនិយមមុនរបស់លោកReaganបានអនុវត្តន៍គោលនយោបាយប្រាក់ដុល្លារទន់ខ្សោយ ដើម្បីយកចំណេញនូវការប្រកួតប្រជែងសំរាប់សេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកក្រោមការខាតបង់នៃសេដ្ឋកិច្ចជប៉ុននិងអាឡឺម៉ង់ ។ ជាមួយរដ្ឋបាលGeorge W Bush ពិភពលោកយើងងាកទៅរកគោលនយោបាយប្រាក់ដុល្លារទន់ខ្សោយនិងនយោបាយផ្សេងៗទៀត ដែលមានគោលបំណងស្រោចស្រង់សេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកក្រោមការខាតបង់នៃសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសផ្សេងៗទៀត ។ លក្ខណៈមួយចំនួននៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គួរតែលើកយកមកបង្ហាញ៖

- នយោបាយសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប៊ូស មានការប្រុងប្រយ័ត្នណាស់ពីដំណើរការសកលភារូបនីយកម្ម ដែលដំណើរការនេះមិនមែននៅក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋណាមួយនៃសហរដ្ឋអាមេរិកនោះ ដើម្បីធានាថាដំណើរការនេះមិនធ្វើឱ្យសាយភាយអំណាចសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកឡើយ ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យទីផ្សារតែមួយមុខជំរុញសកលភារូបនីយកម្មអាចបណ្តាលឱ្យសាជីវកម្មសំខាន់ៗរបស់អាមេរិកក្លាយជាជនរងគ្រោះដោយសកលភារូបនីយកម្ម ។ ហេតុដូច្នេះ ក្រៅពីការយោសនាទីផ្សារសេរីយើងនៅមានក្រុមមួយដែលជាអ្នកការពារយ៉ាងខ្លាំងក្លាលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការវិនិយោគ និងការគ្រប់គ្រងលើកិច្ចសន្យានានារបស់រដ្ឋាភិបាល ។ វាហាក់ដូចជាបាវចនានៃពួកអ្នកគាំទ្រលោកប៊ូស គឺការការពារយ៉ាងរឹងមាំសំរាប់ទីផ្សារសាជីវកម្មរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងទីផ្សារសេរីសំរាប់សាជីវកម្មទាំងនេះនៅប្រទេសដទៃទៀត លើពិភពលោក ។
- រដ្ឋបាលលោកប៊ូសប្រុងប្រយ័ត្នណាស់ចំពោះពហុតោភាគិនិយម ជាវិធីមួយនៃការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ពីព្រោះពហុតោភាគិនិយមអាចលើកស្ទួយដល់ផលប្រយោជន៍របស់វណ្ណៈមូលធនទូទៅ ដែលជារឿយៗវាអាចផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍ជាក់លាក់របស់សាជីវកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក ។ ការការពារផលប្រយោជន៍របស់ក្រុមលោកប៊ូសដែលកាន់តែកើនឡើងនូវការខ្វែងគំនិតគ្នាចំពោះអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក គឺកើតមកពីការពិតដែលថាសហរដ្ឋអាមេរិកបានបាត់បង់នូវការគ្រប់គ្រងមួយចំនួននៅអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ការគ្រប់គ្រងដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ដើមទុនរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកតែប៉ុណ្ណោះនៃមូលធននិយមពិភពលោកជារួម ។
- សម្រាប់ក្រុមមនុស្សលោកប៊ូស អំណាចយុទ្ធសាស្ត្រគឺជាទម្រង់ដ៏ខ្ពស់បំផុតនៃអំណាច ។

កំលាំងសេដ្ឋកិច្ចគឺជាមធ្យោបាយដើម្បីសំរេចអំណាចយុទ្ធសាស្ត្រ ។ រឿងនេះទាក់ទងនឹងការពិតដែលថា នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់លោកប៊ូស ក្រុមដែលមានឥទ្ធិពលនៃវរជនគ្រប់គ្រងគឺការស្ថាបនាឧស្សាហកម្មយោធាដែលទទួលបានជោគជ័យលើសង្គ្រាមត្រជាក់ ។ វិវាទរវាងអ្នកសកលភារូបនីយកម្មនិយម និងអ្នកឯតោភាគិនិយម(មិនមែនអ្នកជាតិនិយម) នៅលើអ័ក្សនេះត្រូវបានបង្ហាញលើយុទ្ធសាស្ត្រឆ្ពោះទៅរកប្រទេសចិន ។ យុទ្ធសាស្ត្ររបស់អ្នកសកលភារូបនីយកម្ម គឺ

សង្កត់ធ្ងន់លើការទាក់ទងជាមួយប្រទេសចិន ដោយពួកគេមើលឃើញពីសារៈសំខាន់ជាអាទិភាពថាប្រទេសនេះជាកន្លែងសំរាប់ការវិនិយោគនិងជាទីផ្សារសម្រាប់ដើមទុនសហរដ្ឋអាមេរិក ។ តែចំពោះពួកអ្នកជាតិនិយមវិញ បែរជាមើលឃើញប្រទេសចិនជាសត្រូវយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់មួយ ហើយពួកគេចង់ទប់ស្កាត់ជាជាងជួយប្រទេសនេះឱ្យមានការរីកចម្រើន ។

បើសិនជាទាំងនេះត្រូវយល់ឃើញថាជាកន្លែងសំរាប់ធ្វើសកម្មភាព ដូច្នេះកត្តាសំខាន់ៗនៃគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកបច្ចុប្បន្នទាំងប៉ុន្មានខាងក្រោមនេះ អាចធ្វើឱ្យយើងយល់បាន៖

- **សម្រេចបាននូវការគ្រប់គ្រងលើប្រេងឥន្ធនៈនៅមជ្ឈិមបូព៌ា៖** ទោះបីជាសហរដ្ឋអាមេរិកគ្មានការនឿយហត់ក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមដែលមានគោលបំណងគ្រប់គ្រងនិងឈ្លានពានប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ ការគ្រប់គ្រងប្រេងគឺជាគោលបំណងចម្បងនៅក្នុងបញ្ជីរបស់អាមេរិក ។ ការប្រកួតប្រជែងពីសំណាក់សហគមន៍អ៊ីរ៉ាក់ជាមួយអាមេរិក គឺជាទស្សនៈវិស័យចម្បងនៃទំនាក់ទំនងឆ្លងមហាសមុទ្រអាត្លង់ទិច ដូច្នេះក្រៅពីគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងប្រេងឥន្ធនៈនៅមជ្ឈិមបូព៌ា មួយចំណែកគឺគ្រប់គ្រងអ៊ីរ៉ាក់ ។ ក៏ប៉ុន្តែ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រខ្លាំងជាងគេនោះគឺបង្ការនូវធនធានប្រេងនៅតំបន់នេះ ដើម្បីត្រួតត្រាមិនឱ្យប្រទេសចិន(ដែលជាប្រទេសធំតែក្រីក្រ) ក្នុងការទទួលបាននូវធនធានទាំងនេះយកទៅប្រើក្នុងឧស្សាហកម្មរបស់ចិន ព្រោះគេយល់ឃើញថាប្រទេសចិនជាសត្រូវយុទ្ធសាស្ត្ររបស់អាមេរិក ។
- **ការការពារនិយមយ៉ាងឆឿនលើបញ្ហាពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគទុន៖** សហរដ្ឋអាមេរិកបានបង្កើតច្បាប់ជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីការពារពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគរបស់ខ្លួន ។ បញ្ហាមួយដ៏ឃោរឃៅបំផុតនោះ គឺធ្វើឱ្យការចរចានានានៅអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកលើបញ្ហាសំខាន់បំផុតគឺសុខភាពសាធារណៈនោះទាល់ច្រក ។ ក្នុងនាមនៃការបញ្ចុះបញ្ចូលរបស់ក្រុមហ៊ុនថ្នាំពេទ្យដ៏មានអំណាច សហរដ្ឋអាមេរិកទប់ស្កាត់យ៉ាងខ្លាំងក្លាលើការបាត់បង់នៃសិទ្ធិប័ណ្ណ (ប្រកាសនិយមប័ត្រកម្ម) លើឱសថព្យាបាលជំងឺតែប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងខណៈពេលដែលសហរដ្ឋអាមេរិកហាក់ដូចជាមានឆន្ទៈល្អឥតខ្ចោះ ក្នុងការមើលឃើញនូវការចរចានានារបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកដំណើរល្អនិងដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយ ទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោនបាននិងកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី ឬពហុភាគីជាមួយបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនៃតំបន់អាមេរិក(FTAA) មុនពេលសហគមន៍អ៊ីរ៉ាក់ចុះហត្ថលេខាស្រដៀងគ្នាជាមួយបណ្តាប្រទេសទាំងនេះ ។ តាមពិត ឈ្មោះថា "កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី" គឺជាការហៅខុសទេ ពីព្រោះកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទាំងនេះគឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងដែលមានការអនុគ្រោះ (ជ្រើសរើសប្រទេសដើម្បីធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយតាមការចូលចិត្តរបស់អាមេរិក) ។

- **ការបញ្ចូលការពិចារណាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មនានា:** នៅក្នុងសន្ទរកថាមួយនាពេលថ្មីៗនេះ លោកRoobert Zoellick អ្នកតំណាងពាណិជ្ជកម្មសហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តោតយ៉ាងច្បាស់ថា ប្រទេសដែលស្វែងរកកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិក ត្រូវតែឆ្លងកាត់លក្ខណៈដែលបានកំណត់ហើយព្រមព្រៀងអាចធ្វើទៅបានគឺប្រទេសទាំងនោះមិនត្រឹមតែលក្ខណៈសម្បត្តិផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនិងសេដ្ឋកិច្ចប៉ុណ្ណោះទេ ត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិពិសេសផ្សេងៗទៀត ។ យ៉ាងហោចណាស់ ប្រទេសទាំងនេះត្រូវតែសហការជាមួយអាមេរិចលើគោលនយោបាយការបរទេសនិងគោលបំណងរក្សាសន្តិសុខជាតិរបស់អាមេរិច ចំណុចនេះជាផ្នែកមួយនៃលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំង១៣ដែលនឹងដឹកនាំអាមេរិចក្នុងការជ្រើសរើសដៃគូដែលមានសក្តានុពលសំរាប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្មសេរី(FTAA) ជាមួយខ្លួន ។ ប្រទេសពូសេឡេប្រហែលជាប្រទេសមួយដែលបានប្តេជ្ញាធ្វើពាណិជ្ជកម្មសេរីបំផុត មិនត្រូវបានផ្តល់នូវកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីជាមួយអាមេរិកឡើយ ពីព្រោះប្រទេសនេះមានគោលនយោបាយដែលបង្ការមិន ឱ្យកំបាំងដឹកនាំធុនយុវក្មេងអ្នកចូលចិត្តក្នុងផែនការមួយនៃប្រទេសនេះ ដែលរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកយល់ថា គោលនយោបាយនេះគឺសំដៅចំពោះកំបាំងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ។

- **ការប្រើតំលៃប្រាក់ដុល្លារដើម្បីជំរុញការប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចសហកម្មដើម្បីទទួលយកតំលៃ ដោយហេតុនេះធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកទទួលបានការប្រកួតប្រជែងនៅខណៈពេលរដ្ឋបាលលោកប៊ូសបានបដិសេធនូវនយោបាយBeggar-Thy-Neighborនោះ** ពាណិជ្ជកម្មបន្ទាន់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកបានសំលឹងមើលថាៈការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីស្រោចស្រង់សេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក ក្រោមការខាតបង់នៃសេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍អឺរ៉ុបនិងស្ថាប័នសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសដទៃទៀត ។

- **ការសំរបំរួលយ៉ាងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃទីភ្នាក់ងារពហុភាគីដើម្បីជំរុញឱ្យមូលធនអាមេរិកទទួលបានផលប្រយោជន៍:** ខណៈពេលដែលការសំរបំរួលនេះប្រហែលជាមិនងាយស្រួលនឹងទទួលបានទេនៅក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកដោយសារតែសំពាធពិសហគមន៍អឺរ៉ុបនោះ ការសំរបំរួលនេះវានឹងងាយស្រួលធ្វើជាងតាមរយៈធនាគារពិភពលោកនិងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ព្រោះការគ្រប់គ្រងរបស់អាមេរិកនៅតាមស្ថាប័នទាំងនេះមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ តួយ៉ាងដូចជាការគ្រប់គ្រងរបស់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិបានស្នើឱ្យមានយន្តការដើម្បីធ្វើកំណែទម្រង់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពលើបំណុល (Sovereign Debt Restructuring Mechanism) ដែលនឹងធ្វើឱ្យប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ធ្វើកំណែទម្រង់ឡើងវិញនូវបំណុលរបស់ខ្លួន ដែលផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវការការពារពីសំណាក់ប្រទេសម្ចាស់បំណុល ។ ទោះបីនេះជាយន្តការមួយដ៏ទន់ខ្សោយមួយក៏ដោយ ក៏វាធនាគារជាតិអាមេរិកបានជំទាស់លើយន្តការនេះដើម្បីផលប្រយោជន៍ធនាគារមួយចំនួនរបស់អាមេរិក ទោះបីជាមានការគាំទ្រយ៉ាងច្រើនពីរដ្ឋាភិបាលនានាក្នុងសហគមន៍អឺរ៉ុបក៏ដោយ ។

សេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយដែលហួសពីសមត្ថភាព

ការពិភាក្សាណាក៏ដោយ អំពីលទ្ធផលនៃគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលលោកប៊ូស ត្រូវតែយកមកគិតពិចារណា ទាំងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកព្រមទាំងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងស្ថានភាពយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ។ មូលដ្ឋានគ្រឹះ មួយសម្រាប់ឱ្យចក្រពត្តិគ្រប់គ្រងបានជោគជ័យគឺការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចជាតិនិងសេដ្ឋកិច្ចពិភព លោកបង្ការការពន្យារពេលនៃ បតិផរណានិងភាពជាប់គាំងដែលអាចកើតមាន ដែលទំនងជាធ្វើឱ្យសន្ទុះនៃការប្រកួតប្រជែងអន្តរមូលធនកើនឡើង ។ ដោយគ្មានក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ ការគ្រប់គ្រងរបស់ចក្រពត្តិគឺភ្ជាប់មកជាមួយនូវអស្ថេរភាព ។

ឧទាហរណ៍ ចក្រពត្តិរ៉ាំរ៉ៃម៉ាងដោះស្រាយបញ្ហាដែលត្រូវតាមច្បាប់របស់ខ្លួនតាមរយៈនយោបាយ មិនមែនប្រើកំលាំងយោធា ទេ ។ ចក្រពត្តិនេះបានពង្រីកជនជនរ៉ាំរ៉ៃរហូតដល់ក្រុមអ្នកកាន់អំណាច និងប្រជាជនដែលមិនមែនជាទាសករនៅគ្រប់ ពេលនិងគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងចក្រភព ។ នយោបាយប្រជាជនរួមជាមួយទស្សនៈវិស័យនៃចក្រពត្តិនេះ ផ្តល់នូវសុខសន្តិភាព និងភាពចម្រើនរុងរឿងសំរាប់ប្រជាជនទាំងអស់ហើយបានបង្កើតនូវកត្តាសីលធម៌អរូបិយយ៉ាងសំខាន់ហៅថាភាពស្របច្បាប់

យើងមិនចាំបាច់និយាយថា ការពង្រីកនៃសញ្ញាតិរបស់ប្រជាជនគ្មានតួនាទីទេ នៅក្នុងការបញ្ជារបស់ចក្រពត្តិអាមេរិក ។ ការពិត សញ្ញាតិប្រជាជនអាមេរិកគឺទុកឱ្យមនុស្សភាគតិចបំផុតនៃពិភពលោក វាគឺជាការចូលទៅរស់នៅក្នុងប្រទេសមួយ ដែលត្រួតត្រាយ៉ាងតឹងរឹងចំពោះមនុស្សគ្រប់រូប ។ អត្រាប្រជាជនបន្ទាប់បន្សំ (អ្នកដែលចូលទៅរស់នៅអាមេរិក) មិនត្រូវ បានរាប់បញ្ចូលទេ ប៉ុន្តែប្រជាជនទាំងនេះទទួលបានការឆែកឆេរជាញឹកញាប់ដោយការប្រើកំលាំងទ័ព រឺត្រូវគំរាមប្រើកំលាំង ទ័ពសំណាក់រដ្ឋាភិបាល រឺត្រួតត្រាដោយប្រព័ន្ធច្បាប់ទំលាប់ពិភពលោករឺច្បាប់តំបន់និងស្ថាប័នផ្សេងៗ ដូចជាអង្គការ ពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការពិភពលោកនិងមូលនិធិរូបិយវត្ថុ) អង្គការណាតូ ដែល ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងចំហរដើម្បីបំរើផលប្រយោជន៍នៃមណ្ឌលចក្រពត្តិនេះ ។

ទោះបីជា ការពង្រីកសញ្ញាតិប្រជាជនសកលលោកមិនមែនជាឧបរកណ៍ដែលត្រូវប្រើនៅក្នុងការពង្រីកចក្រពត្តិរបស់ អាមេរិកក៏ដោយ ក៏ក្នុងកំឡុងពេលតស៊ូរបស់ខ្លួនជាមួយពួកកុម្មុយនិស្តនិយមក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២ទី៣ក្រុងវ៉ាស៊ីន- តោនបានលើកឡើងនូវរូបមន្តនយោបាយមួយ ដើម្បីឱ្យការក្តោបក្តាប់ពិភពលោករបស់អាមេរិកក្លាយជាវឿងស្របច្បាប់ ។ ធាតុផ្សំពីរយ៉ាងនៃរូបមន្តនេះគឺពហុភាគីនិយមដែលដើរតួនាទីជាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពិភពលោក និងប្រជាធិបតេយ្យសេរី ។

ដូចដែលលោកFrances Fitzgerald បានសង្កេតនៅក្នុងសៀវភៅ“Fire in the Lake” ការសន្យានៃការពង្រីកលទ្ធិប្រជា- ធិបតេយ្យសេរី គឺជាឧត្តមគតិដ៏មានឥទ្ធិពលដែលបានបំពេញបន្ថែមដល់កងទ័ពអាមេរិកក្នុងសង្គ្រាមត្រជាក់ ។ ទោះបីជា យ៉ាងណាក៏ដោយ សព្វថ្ងៃនេះលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីប្រភេទវ៉ាស៊ីនតោនរឺប្រភេទលោកខាងលិចគឺកំពុងតែមានបញ្ហានៅ

បណ្តាលប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលលទ្ធិនេះបានកាត់បន្ថយមកត្រឹមតែសំបកខាងក្រៅនៃរបបគ្រប់គ្រងផ្តាច់ការ ដូចជា ក្នុងប្រទេសហ្វីលីពីន ប្រទេសប៉ាគីស្ថានមុនរបបលោកMusharra និងទូទាំងទ្វីបអាមេរិកឡាទីន ។ ការពិត លទ្ធិប្រជាធិប- តេយ្យសេរីនៅអាមេរិកបានប្រែទៅជាមិនសូវប្រជាធិបតេយ្យ និងមិនសូវសេរី ។ ប្រាកដណាស់ថាប្រទេសមួយចំនួននៅ ក្នុងលោកកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ មើលឃើញប្រជាធិបតេយ្យសេរីជាប្រព័ន្ធមួយដែលដំណើរការនិងពុករលួយក្រោមទម្រង់នៃ ទឹកប្រាក់របស់សាធិវកម្ម ។

ប្រជាជនរបស់លោកប៊ូសមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងការបង្កើតនូវសន្តិភាពសំរាប់ជនរ៉ូម៉ាំងថ្មីឡើយ ។ អ្វីដែលគេចង់បាននោះគឺ សន្តិភាពអាមេរិក ដែលភាគច្រើននៃប្រជាជននៅក្រោមបង្គាប់ដូចជាជនជាតិអាវ៉ាប់ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតត្រាដោយ អំណាចនិងកំលាំងទ័ពរបស់អាមេរិក នៅខណៈពេលដែលក្រុមផ្សេងទៀតដូចជារដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីនត្រូវបានទិញក្បាល ដោយទឹកប្រាក់ ។ ជាមួយនឹងគោលដៅគ្មានសីលធម៌ ដែលចងក្រងបន្តសុភាពច្រើននៃពិភពលោកទៅនឹងមណ្ឌល ចក្រពត្តិ វិធីនៃការគ្រប់គ្រងរបស់ចក្រពត្តិនេះអាចព្យុះឱ្យរឿងតែមួយគត់កើតឡើងគឺ ក្រុមអ្នកតស៊ូ ។

បញ្ហាដ៏ធំរបស់ឯកតោភាគិនិយមគឺ ភាពហួសពីសមត្ថភាព រឺក៏ការផ្គូផ្គងខុសរវាងគោលដៅរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងធន ធានដែលត្រូវការប្រើដើម្បីសំរេចគោលដៅទាំងនេះ ។ ភាពហួសពីសមត្ថភាពគឺមានទំនាក់ទំនងគ្នា បានសេចក្តីថានៅក្នុង កំរិតខ្លាំងក្លាមួយ វានឹងក្លាយជាមុខងារមួយនៃក្រុមអ្នកតស៊ូ ។ ការពិត អំណាចដែលហួសពីសមត្ថភាពអាចក្លាយជា លក្ខខណ្ឌដ៏អាក្រក់ ទោះបីជាអំណាចយោធារបស់អាមេរិកកើនឡើងយ៉ាងជាក់លាក់ក៏ដោយ នៅពេលដែលក្រុមតស៊ូ ប្រឆាំងនឹងអំណាចនេះមានការកើនឡើងក្នុងកំរិតមួយដ៏សម្បើម ។ ក្នុងចំណោមសន្ទស្សន៍សំខាន់ៗនៃភាពហួសពីសមត្ថភាព ដែលគួរកត់សំគាល់មានដូចខាងក្រោម :

- ការអុចអាសនូវទស្សនៈរបស់ជនជាតិអាវ៉ាប់និងឥស្លាមនៅមជ្ឈិមបូព៌ា អាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ នាំឱ្យ មានគុណប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនចំពោះជនឥស្លាមនិយម ដែលនោះគឺជាអ្វីដែលអូសាម៉ាប៊ីនឡាឌេនបានសង្ឃឹម ទុកតាំងពីតំបូង ។
- ការបរាជ័យនៃបណ្តាញអាត្លង់ទិកក្នុងសង្គ្រាមត្រជាក់ និងការលេចឡើងនៃបណ្តាញក្រុមអ្នកប្រឆាំងថ្មីមួយ ដោយមានប្រទេសអាឡឺម៉ង់និងបារាំងជាអ្នកដើរតួយ៉ាងសំខាន់ ។
- ដំណើរការទៅមុខបន្តិចម្តងនៃអំណាចរបស់ចលនាសង្គមស៊ីវិលពិភពលោកប្រឆាំងនឹងឯកតោភាគិនិយម យោធានិយម និងអនុវត្តភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់អាមេរិកនៅក្នុងការបង្ហាញយ៉ាងសំខាន់បំផុតនាពេលថ្មីៗនេះ គឺ ចលនាតស៊ូប្រឆាំងនឹងសង្គ្រាមក្នុងពិភពលោក ។

- ការចូលកាន់អំណាចនៃចលនាប្រឆាំងនឹងពួកសេរីវិបបថ្មី ចលនាប្រឆាំងនឹងអាមេរិកនៅក្បែរនឹងទីក្រុងវ៉ាស៊ីន-តោនផ្ទាល់ ដូចជាប្រទេសប្រេស៊ីល វេណេហ្ស៊ុយអេឡា និងអេក្វាដ័រ នៅពេលរដ្ឋបាលលោកប៊ូសជាប់ដៃរវល់ជាមួយនឹងមជ្ឈឹមបូព៌ាប្រទេស ។
- ការកើនឡើងនូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃរបបយោធានិយមលើសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក ដោយសារចំណាយលើផ្នែកយោធាត្រូវបានផ្អែកលើឱនភាព(ចំណាយលើសចំណូល) នៃចំណាយ ហើយឱនភាពនៃការចំណាយកាន់តែពឹងផ្អែកខ្លាំងឡើងលើការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុពីបរទេស ដែលបង្កើតឱ្យមានភាពតានតឹងនិងការលំបាកខ្លាំងឡើងៗជាមួយសេដ្ឋកិច្ចមួយដែលកំពុងតែប្រឈមមុខជាមួយនឹងការជាប់គាំង ។

សរុបសេចក្តីមក គំរោងអ្នកសកលភារូបនីយកម្មកំពុងស្ថិតក្នុងវិបត្តិ ។ ថាតើ គំរោងនេះអាចវិលទៅរកសភាពដើមដោយសារប្រធានាធិបតីប្រជាធិបតេយ្យវិសាធារណរដ្ឋសេរីមិនគួរត្រូវបដិសេធទេ ជាពិសេសដោយសារតែមានសំលេងអ្នកសកលភារូបនីយកម្មដ៏មានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ពាណិជ្ជកម្មអាមេរិក -ក្នុងចំណោមនោះលោក George Soros ដែលកំពុង តែស្រែកប្រឆាំងនឹងការដាក់ចេញនូវឯកតោភាគីនិយមរបស់រដ្ឋបាលលោកប៊ូស ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយឯកតោភាគី និយម នេះមិនទំនងជានឹងកើតមានឡើង និងចូលមកគ្រប់គ្រងពិភពលោកនាពេលខាងមុខនេះទេ ។

និយាយឱ្យខ្លី យើងបានឈានចូលក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលប្រកបដោយការភាន់ច្រឡំ ដែលកំនត់ដោយវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចដែលអូសបន្លាយ ការសាយភាយនៃក្រុមអ្នកតស៊ូជាសកល ការកើតមានឡើងវិញនូវតុល្យភាពនៃអំណាចក្នុងចំណោមប្រទេសសំខាន់ៗ និងការផុសឡើងវិញនៃភាពផ្ទុយគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនៃអន្ត-ចក្រពត្តិ ។ យើងត្រូវតែមានការគោរពមួយសំរាប់អំណាចរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ប៉ុន្តែយើងមិនត្រូវវាយតម្លៃអំណាចនេះខ្ពស់ហួសពេកទេ ។ មានសញ្ញាដែលបង្ហាញឱ្យយើងឃើញថាសហរដ្ឋអាមេរិកបានធ្វើអ្វីៗជាច្រើនដែលហួសពីសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសនេះយ៉ាងខ្លាំង ហើយជាអ្វីដែលបានបង្ហាញថាជាកំលាំងដ៏រឹងមាំ ការពិតអាចជាភាពទន់ខ្សោយបើសិនជាយើងគិតតាមរបៀបយុទ្ធសាស្ត្រវិញនោះ ។

ដកស្រង់ចេញមកពីសៀវភៅ **Silence War** The US' economic and ideological occupation of Iraq
 ការបោះពុម្ពផ្សាយរបស់អង្គការ Focus on The Global South ខែមករា ២០០៥